

ПРОТОКОЛ

От събрание на съдиите от ЯРС, правораздаващи по граждански дела

Проведено на 23.09.2014 г.

Председателстващ събранието: Галина Вълчанова - председател
Гражданско отделение на ЯРС

Протоколчик : съдия Марина Христова

Присъстващи: съдиите Галина Вълчанова, Светла Димитрова, Весела Спасова, Галя Русева, Атанас Атанасов и Марина Христова.

Събранието бе открито от председател ГО Вълчанова и протече при следния дневен ред:

Становище във връзка с искане на председателите на ВКС и ВАС за приемане на Тълкувателно решение по следните въпроси:

I. На кой съд са подсъдни делата по искове за вреди от :

1. Незаконосъобразни наказателни постановления, действия и бездействия по налагане на административни наказания. Подлежат ли на обезщетяване направите в тези производства разноски?

2. Незаконосъобразни действия и бездействия на администрацията на органите на съдебната власт.

3. Транспортно-комуникационни мрежи и съоръжения, собственост на държавата и общините.

4. Нарушение на права на граждани от незаконни актове, действия или бездействия на държавни органи и длъжностни лица, уреждащи равенство в третирането.

5. Незаконосъобразни актове, действия или бездействия на съдебните изпълнители в производствата по глава седемнадесета на АПК.

6. Недопускане на възстановен държавен служител да изпълнява съответната длъжност, както и от други имуществени спорове извън глава шеста от Закона за държавния служител.

7. Незаконосъобразни откази, действия и бездействия на длъжностни лица по регистрация по Закона за търговския регистър.

8. Незаконосъобразни актове, действия и бездействия на затворническата администрация при и по повод изпълнение на наказанията „лишаване от свобода“ и „пробация“, или задържане с мярка за неотклонение „задържане под стража“.

II. Кой е компетентният съд да се произнесе по подадени жалби :

1. Срещу откази за издаване на скици за земеделски имоти.
2. Срещу актове по приложението на чл.24а ЗСПЗЗ.

Становището на преобладаващото мнозинство от съдиите от ЯРС, правораздаващи по граждански дела по горепосочените въпроси е, както следва:

По раздел I:

По въпрос № 1: Различията в двете становище се свеждат до тълкуване на правната същност на дейността по издаване на административен акт от държавните органи, дали се касае за отменен акт на административен или на правораздавателен орган. Според правилото на чл. 128, ал. 1, т. 5 от АПК на административните съдилища са подведомствени всички дела по искания за обезщетения за вреди от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на административни органи и длъжностни лица. Исковете за обезщетения, предвидени в Глава XI, чл. 203 и сл. от АПК, които са родово подсъдни на административните съдилища, имат за предмет вреди, пряко произтичащи от отменени като незаконосъобразни административни актове, действия или бездействия на административни органи или длъжностни лица при или по повод на осъществявана от тях административна дейност. Деликтната отговорност по чл.45 от ЗЗД произтича от правилото "да не вреди другиму" и е приложение на общите принципи на непозволеното увреждане. ЗОДОВ регламентира в частност отговорност на държавата и общините за вреди причинени от издадени от техни органи и длъжностни лица незаконосъобразни актове, действия и бездействия, поради което считам че реда за защита на тези права е този определен в ЗОДОВ по АПК. Доколкото направените в административно-наказателните производства разноси представляват имуществени вреди, то същите подлежат на репарирание от страна на държавата и реда също е по ЗОДОВ в производство по чл.203 и сл. от АПК.

По въпрос № 2: Приложимия материален закон за реализиране на претенциите за обезщетения за вреди, причинени от незаконосъобразни действия и бездействия на администрацията на органите на съдебната власт следва да бъде по чл.1 от ЗОДОВ, а на основание чл.203, ал.1 АПК компетентните съдилища, които следва да разглеждат тези спорове трябва да са съответните административни съдилища.

По въпрос № 3: Становището е, че по-обосновано е първото застъпено от I смесените състави на ВАС и ВКС становище. В съдебните актове по второто становище не се конкретизира в какво се изразява административния характер на дейността, за която се ангажира отговорността на държавата или

общините. При първото становище ясно се сочи, че дейността по поддръжка на мрежите и съоръженията произтича от качеството им собственик-гражданскоправен субект, носител на задължението да стопанисва собствената вещ в изправност, предвид общественото ѝ значение. Макар да са носители на властнически правомощия с оглед на публичноправния им статут, държавата и общините извършват и друг тип дейност-стопанска и пр., която е различна от административната, следователно и отговорността за тази дейност следва да е различна.

По въпрос № 4: Възприе се първото становище като по-правилно, тъй като при положение, че се касае за фактически състав на деликтна отговорност, при която вредите са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразни действия или бездействия на администрацията, т.е. свързани с отношения на власт и подчинение, ЗЗДискр. в чл. 74, ал.2 препраща към АПК и към ЗОДОВ, т.е. искът за обезщетение следва да се предяви пред съответния административен съд, който следва да установи и нарушението, доколкото компетентността на КЗД и на общите съдилища е изключена в случая. Нормата на чл. 74, ал.2 от ЗЗДискр. е специална по отношение на чл. 71, ал.1 от ЗЗДискр.

По въпрос № 5: По поставения въпрос във връзка с подсъдността на претенцията за обезщетение от незаконосъобразни актове действия и бездействия на съдебните изпълнители, съдиите при ЯРС единодушно споделят становището, че посочената претенция подлежи на разглеждане от общите граждански съдилища по реда на чл. 45, респ. чл. 49 ЗЗД /каквато е и нормата на чл. 441 ГПК/. Съдебните изпълнители не са част от съдебната власт, но и дейността им не може да се определи като чисто административна по смисъла на ЗОДОВ, АПК и Закона за администрацията. Действително същите изпълняват служебните си задължения при спазване разпоредбите на АПК и ГПК, но определяне подсъдността според вида на подлежащия на изпълнение акт, т.е. дали той е от предвидените в чл. 404 ГПК или чл. 268 АПК, се явява неудачно, т.к. при осъществяване на дейността си съдебните изпълнители спазват разпоредбите и на редица други закони – ДОПК и др.

По въпрос № 6: По този въпрос съдиите възприемат становището, че искът за обезщетение за вреди, произтичащи от недопускане до работа на държавен служител след отмяна на незаконно уволнение, не е обусловен от отменената заповед за прекратяване служебното правоотношение, нито е пряка и непосредствена последица от уволнението и следователно разглеждането му следва да се извърши по общия исков ред. Искът произтича от материално право нямащо връзка с акта на уволнение на служителя и отмяната на последния не е предпоставка за уважаването на тази имуществена претенция, т.е. налице е спор за съществуването и размера на имуществено вземане на

лице спрямо органа по назначаването и разглеждането му следва да се извърши по общия исков ред.

По въпрос № 7: Становището на съдиите е, че водещ критерий за определяне на характера на дейността по вписванията е не кой е субектът, осъществяващ тази дейност, а нейната същност и правните последици от нея. Фактът, например, че законът възлага част от нотариалните функции (част от нотариалните удостоверявания) на административни органи и длъжностни лица като кмета на населеното място, което не е общински център, а ако е общински център - кмета, заместник-кмета, секретаря на общината, както и кметския наместник (чл. 83 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност), не променя характера на дейността, нито приложимия за осъществяването ѝ правен ред (глава петдесет и четвърта на ГПК). Извършваните от тези административни органи нотариални удостоверявания нямат характер на административни актове. Безспорно производството по глава петдесет и пета на ГПК „Вписване на юридически лица” е охранително. Извеждането на вписването на търговците от общото охранително производство не променя характера му, а му придава специфики на особено такова. Не следва да се игнорира фактът, че процедурата по обжалване на отказа за вписване на първоначалната регистрация на търговското дружество (проведена успешно), се осъществява в охранително производство по реда ГПК. Обжалването на административните актове по АПК се извършва по административен ред и няма основание, ако се касае за административен акт, постановен в регистърното производство да се изключва този ред. Поради това се подкрепя първото становище, че искове за вреди от незаконосъобразни откази, действия и бездействия на длъжностни лица по регистрация по ЗТР са подсъдни на гражданските съдилища.

По въпрос №8: Исковете за вреди от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на затворническата администрация при и по повод изпълнение на наказанията „лишаване от свобода” и „пробация”, или задържане с мярка за неотклонение „задържане под стража” според съдиите са подсъдни на административните съдилища. Становището, застъпено във всички цитирани съдебни актове е, че извършваната от служителите на затворническата администрация дейност при и/или по повод изпълнение на наказанията „лишаване от свобода” и „пробация”, или задържане с мярка за неотклонение” задържане под стража” по съществото си в типичните случаи съставлява дейност на административен орган, поради което и компетентен да разглежда споровете за вреди, причинени при или по повод изпълнението на тази дейност е съответният административен съд.

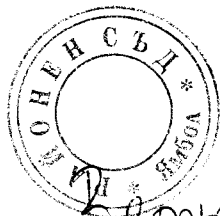
По раздел II:

По въпрос №1: Компетентен да се произнесе по подадени жалби срещу откази за издаване на скици за земеделски имоти е административният съд. Споделя се становището, че искането за издаване на скица следва да се прецени като искане за извършване на административна услуга по смисъла на § 1, т.2 от ДР на Закона за администрацията и § 4, т. 1 ПЗР от ЗКИР, а не е част от процедура по ЗСПЗЗ и правилника за приложението му и по ЗВСГЗГФ и правилника за приложението му и съответно отказът е извън обхвата на предвиденото изключение в § 19 от ЗИД на АПК (ДВ, бр. 39 от 20.05.2011 г.), което урежда възможността за обжалване пред районния съд само на индивидуални административни актове по ЗСПЗЗ и ППЗСПЗЗ, свързани с реституцията на земята и отказите за издаване на такива актове, но не и жалбите против отказите за извършване на административна услуга.

По въпрос №2: По мнение на съдиите по-правилно е първото становище за това че компетентен да се произнесе по подадени жалби срещу актове по приложението на чл.24а от ЗСПЗЗ е административния съд, тъй като действително решението на Общинския съвет не е издадено на основание ЗСПЗЗ или ППЗСПЗЗ, за да представлява акт, който може да попадне в приложното поле на § 19, ал.1 от ПЗР на ЗСПЗЗ, а основанието за издаването му е ЗМСМА, като именно закон е уреден специален ред за обжалване пред административния съд на актовете на Общинския съвет.

23.09.2013
Гр.Ямбол

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ:

Свърто с оригинала!
и-к служба!